Ao. 1826.

No. 13.

Bataviasche Courant.

WOENSDAG, den 29sten Maart 1826.

(*Besluit van den 27sten maart 1826 no. 18.*)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Gezien art. 12 van Z. M. besluit van 13 september 1825 no. 79 (geheim), waarbij het Hoogstdezelve behaagd heeft, de reductie te bevelen der interessen van 's Gouvernements Promessen, op ten hoogste *zes* ten honderd 's jaars;

Gelet op de consideratien der Regering, (rapport van 24 maart no. 100);

Heeft goedgevonden en verstaan, als volgt:

Te rekenen van 1°. april aanstaande, zullen de interessen van alle in omloop zijnde Gouvernements Promessen worden voldaan met een half ten honderd 's maands.

En zal dit besluit alomme waar zulks gebruikelijk is worden afgekondigd en aangeplakt, en in het Staatsblad worden geinsereerd.

De Luitenant Gouverneur Generaal is belast met de executie dezes.

Buitenzorg, den 27sten maart 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

(*Besluit van den 27sten maart 1826 no.19.*)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Willende zoo spoedig mogelijk uit de wandeling brengen de Gouvernements Promessen en de nog in omloop zijnde papieren munt, en het mogelijke toebrengen tot verevening der loopende schuldvorderingen ten laste van dit Gouvernement;

Willende tevens een ieder gelegenheid geven, om op eene voordeelige wijze zijne fondsen of die hij voor anderen onder zich heeft overtemaken;

Gelet op de consideratien der Regering, (Rapport van 24 maart no. 100);

Heeft goedgevonden en verstaan, om, met in achtneming der bepaalde instructien hem door Zijne Majesteit mede gegeven, betrekkelijk eene emissie van schuldbekentenissen a 4½ ten honderd van het Nederlandsch amortisatie sijndicaat, ingesteld bij de wet van 27 december 1822 (Nederlandsch staatsblad no. 59), te bepalen, als volgt:

Art. 1. Tegen overgifte bij 'slands kassen van papieren munt, Promessen of verevende en erkende schuldbekentenissen of ordonnantien, zullen bij het Ministerie van Kolonien en Marine in Nederland, op twee maanden zigt, of te Batavia bij de Hoofd Directie van Financien, over twaalf maanden, te rekenen van heden, of zoo veel vroeger als mogelijk zijn zal, a pari afgegeven worden schuldbekentenissen van het Nederlandsch amortisatie sijndicaat van *f* 100, *f* 500 of *f* 1000, ter keuze der belanghebbenden, onder bijbetaling der verschenen interessen, te rekenen van den dag der storting.

Art. 2. Ten dien einde zullen bij de Hoofd Directie van Financien registers geopend worden, alwaar de belanghebbenden zullen kunnen inschrijven voor zoodanige sommen, als zij zullen mogen verkiezen. Deze registers zullen op zoodanige wijze worden ingerigt, dat daaruit blijke, van het verlangen der inschrijvers ten aanzien

a. Van de uitreiking van voormelde schuldbekentenissen, aan hen of hunne gemagtigden in Nederland of hier.

b. Van de plaats waar zij hunne renten verkiezen te ontvangen; blijvende de belanghebbenden, die voormelde schuldbekentenissen, bij voorkeur, hier ontvangen, de keuze vrij, ten aanzien der voldoening der renten in Nederland of hier.

Gelijke registers zullen geopend worden te *Samarang* en te *Sourabaya*, bij de respective residenten dier plaatsen.

Art. 3. De renten, die volgens de keuze der inschrijvers in Indië moeten worden voldaan, zullen alleen uit 'slands kas te *Batavia* worden betaald.

Art. 4. Binnen de veertien dagen, na de inschrijving zullen de sommen waarvoor ingeschreven zijn zal, in 'slands kassen tegen behoorlijk reçu gestort worden en wel ter plaatse waar is ingeschreven.

Art. 5. Deze reçus zullen bij de Hoofd Directie van Financien ter verwisseling worden aangeboden, om daartegen, op den voet waarop de belanghebbenden zullen ingeschreven hebben, te ontvangen, of mandaten op het Ministerie van Kolonien en Marine op twee maanden zigt, ter uitreiking van schuldbekentenissen van het sijndicaat, met derzelver coupons, betaalbaar twee maal 's jaars, op 1°. october en 1°. april, en bijbetaling van interessen, te rekenen van den dag der storting, die op de mandaten zal zijn uitgedrukt, volgens hier onder opgegeven model, of tegen schuldbekentenissen van het Nederlandsch Indisch Gouvernement, waarbij het zich verbindt, om op twaalf maanden voormelde sijndicaat-bons uitteleveren, met de coupons, betaalbaar gesteld, hier, bij de Hoofd Directie van Financien, of in Nederland bij het amortisatie sijndicaat, naar dat de belanghebbenden bij de inschrijving zullen bedongen hebben, en bijbetaling mede der interessen, te rekenen van den dag der storting, naar volgens model hieronder omschreven.

Art. 6. Bij de Hoofd Directie van Financien zal aan de houders van zoodanige schuldbekentenissen de halfjarige renten, die op 1°. october aanstaande verschijnen, tegen reçu voldaan worden.

En zal dit besluit alomme waar zulks gebruikelijk is, worden afgekondigd en aangeplakt, en in het Staatsblad worden geinsereerd.

Zijnde de Luitenant Gouverneur Generaal belast met de executie dezes.

Buitenzorg, den zeven-en-twintigsten maart 1826.

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

No. . . . . GOED VOOR *f* [redacted]

MANDAAT

ter bekoming van schuldbekentenissen op het amortisatie sijndicaat in Nederland.

AAN den Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië door . . . . . . vertoond zijnde het bewijs van in 'slands kas te . . . . . gedane storting eener somma van *f* . . . . zegge [redacted] waarvoor dezelve verlangt te bekomen schuldbekentenissen op het amortisatie sijndicaat in Nederland, wordt aan denzelven daarvoor verleend het tegenwoordige Mandaat, met verzoek aan Zijne Excellentie den Minister voor de Marine en Kolonien, om daarop, twee maanden na zigt, aan genoemden . . . . . of zijne actie of regtverkrijgenden uittereiken de verzochte schuldbekentenissen op het amortisatie sijndicaat in Nederland, tot eene somma van *f* . . . . . zegge [redacted] Nederlandsch Courant, met bijbetaling van renten, gerekend à 4½ pCt. 's jaars, ingegaan met den . . . . en betaalbaar te . . . .

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië.

Geregistreerd bij de
Algemeene Rekenkamer
Fo. . . . . No. . . . .

No. . . . . GOED VOOR *f* [redacted]

SCHULDBEKENTENIS

ter afgifte van Bons op het amortisatie sijndicaat in Nederland.

DE Hoofd-Directie van Financien gezien hebbende het bewijs van gedane storting in 'slands kas te . . . . door . . . . eener somma van *f* . . . . . zegge [redacted] waarvoor dezelve verlangt te bekomen schuldbekentenissen op het amortisatie sijndicaat in Nederland, rentende 4½ pCt. in het jaar, bekent die som aan denzelven . . . . . . of zijne actie of regtverkrijgenden voor en van wege

het Nederlandsch Indisch Gouvernement schuldig te zijn, met de renten ingegaan met den . . . . met belofte en aanneming, om, twaalf maanden na heden, daarvoor de verzochte schuldbekentenissen op het amortisatie sijndicaat in Nederland, aan denzelven of zijne actie of regtverkrijgenden, tot voormelde som aftegeven, en inmiddels de renten tot 4½ pCt. in het jaar, ingevolge het besluit van . . . . uit 's lands kas te Batavia te zullen voldoen.

De Hoofd-Directie van Financien.

Ter ordonnantie van dezelve.

De Secretaris,

Geregistreerd bij de
Algemeene Rekenkamer
van Nederlandsch Indië
fo. . . . . . No. . . . .

BATAVIA, *den 26sten maart 1826.*

Heden ochtend, te 5 ure, heeft Zijne Excellentie de Luitenant Generaal, Luitenant Gouverneur Generaal, zich met eenige officieren van Deszelfs Staf, ingescheept aan boord van de stoomboot *Baron van der Capellen*, naar *Samarang*; van waar Zijne Excellentie, zoo als men verneemt, zich naar de vorstenlanden zal begeven. Onderscheidene civiele en militaire autoriteiten en ingezetenen van de hoofdplaats hadden zich aan 's lands werf vereenigd, en hebben de eer gehad hunne afscheidsgroeten aan Zijne Excellentie aantebieden.

Bij de opening der zitting van de Staten Generaal, op den 17den october l. l., heeft Z. M. de Koning de volgende aanspraak gedaan:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Het huwelijk van mijn beminden tweeden zoon, is, sedert uwe laatste vergadering, voltrokken. Zijne voortreffelijke gemalin is door de Nederlanders hartelijk verwelkomd. Hunne eenparige deelneming heeft het genoegen van mijn huis, bij deze gewenschte gebeurtenis, bijzonderlijk verhoogd.

Ik ontvang, bij voortduring, van alle mogendheden, de meest ondubbelzinnige bewijzen van welwillendheid en vriendschap; van meer dan eene zijde doet zich de hoop op om, door handels-verdragen, aan die wederkeerige gevoelens nog meerder kracht te geven; de daartoe aangeknoopte onderhandelingen zullen worden voortgezet met al de zorg, welke de belangen van de volkswelvaart mij inboezemen. Ook deze zorg heeft mij tot leiddraad gestrekt bij de genomene maatregelen, voor het gemak der handelsbetrekkingen mijner onderdanen in de verschillende werelddeelen.

De jongste tentoonstelling te Haarlem, heeft een schouwspel opgeleverd, streelend voor den nationalen hoogmoed, vereerend voor onze volksvlijt en geruststellend ten aanzien der algemeene welvaart; alle de voortbrengselen eener nijverheid, die aan de eischen der weelde, zoowel als aan de geringste behoeften kan voldoen, zijn aldaar verzameld geweest; aldaar hebben de Nederlanders zich kunnen overtuigen, dat zij, ook in dat opzigt, geen ander volk behoeven te benijden.

De algemeene aandacht is gevestigd op de gelegenheid, die de ligging en gesteldheid van vele landen schijnen aan te bieden, tot ontwikkeling der Nederlandsche nijverheid; zij zal daardoor, zoo ik hoop, de uitwegen zien vermeerderen, die de ondernemingen der handel-maatschappij reeds aanvankelijk aan de vruchten van onze vlijt en van onzen grond verschaft hebben.

De geest van vereeniging in maatschappijen, zoo rijk in groote uitkomsten, verspreidt zich meer en meer over nuttige onderwerpen; aanzienlijke kapitalen, aan de reederijen toegewijd, doen onze scheepstimmerwerven herleven, en bezetten dezelve reeds met talrijke kielen.

De zout haring visscherij; welke in de laatste jaren met groote verliezen is gedreven, zal in dit jaar, bedriegen alle voorzigten niet, eene gezegende vangst opleveren.

Met opzigt tot de Groenlands en Straat-Davids visscherij, daarentegen, deelen de Nederlanders in den algemeen ongunstigen uitslag.

Het lager onderwijs is thans bijna in alle oorden van dit Rijk gevestigd, en doet reeds daar deszelfs goede werking zien, waar de invoering het laatst heeft plaats gehad.

De hoogere scholen, onlangs door nieuwe takken van onderwijs uitgebreid, geven thans de ruimste gelegenheid tot beoefening der onderscheidene wetenschappen.

Eene instelling, gewijd aan de behoefte mijner Roomsch Katolijke onderdanen, zal aan de jonge lieden, bestemd voor den leeraarsdienst der kerk, die algemeene kundigheden kunnen doen verkrijgen, welke, bij den tegenwoordigen staat van beschaving, onontbeerlijk zijn. Ik mag mij daarvan de beste gevolgen belooven, voor den luister dier kerk in dit rijk.

Door de weldadigheid der Natie, door de krachtdadige medewerking van U Edel Mogenden, en door den loffelijken ijver der autoriteiten en ambtenaren, zijn de rampen, bij den jongsten watervloed veroorzaakt, reeds merkelijk gelenigd, en zullen al de dijkwerken zich spoedig in weerbaren staat bevinden.

De kommissie, welke door mij is benoemd geweest tot onderzoek der beste rivier-afleidingen, heeft haren gewigtigen taak voleindigd, en zal mij eerlang haar verslag aanbieden.

De verbetering en nieuwe aanleg van communicatien, worden met kracht voortgezet.

Het stelsel, voor de gevangenissen aangenomen, ontwikkelt zich meer en meer, en zal weldra volkomen gevestigd zijn.

De reglementen op de zamenstelling der provinciale staten, en op het bestuur der steden en ten platten lande, hebben eene herziening ondergaan. De beschikkingen dier reglementen, betreffende de oefening van het stemregt, en de bevoegdheid om deel te nemen aan de provinciale en plaatselijke besturen, moesten op het einde van het tiende jaar, na de afkondiging onzer grondwet, een deel derzelve uitmaken; — het was dus belangrijk, daarin, bij tijds, die verbeteringen te brengen, welke de ondervinding als wenschelijk had doen kennen.

Onze buitenlandsche bezittingen zijn het onderwerp mijner bijzondere aandacht; mijne pogingen zijn daarheen gerigt, om, behoudens de bevordering harer inwendige welvaart, van dezelve voor Nederland en de Nederlandsche nijverheid de meest mogelijke voordeelen te verkrijgen; in sommigen dier bezittingen zijn de uitgaven, ten gevolge van oorlogen, en van kostbare maatregelen van het bestuur aldaar, te hoog gedreven, en hebben op den geldelijken toestand eenen ongunstigen invloed gehad; Ik heb aanstonds middelen daargesteld om dien te matigen, en wijders nuttig geoordeeld eenen bijzonderen commissaris derwaarts te zenden, ten einde de vasthouding aan de gegevene bevelen tot spaarzaamheid en orde, in de bijzonderheden te verzekeren. Hoe zeer er dus hoop bestaat, dat die invloed weldra geheel zal kunnen wijken, zal het evenwel noodzakelijk zijn, dat het moederland, door zijn krediet, tot opbeuring te hulpe kome, en ik meen daartoe op de medewerking van U Edel Mogenden te mogen rekenen.

De onderscheidene takken van 's Rijks inkomsten hebben, over het geheel genomen, op eene voldoende wijze in de behoeften voorzien. De veranderingen, laatstelijk in de indirecte belastingen daargesteld, beantwoorden aan de verwachting en vermeerderen de opbrengst, niettegenstaande de wezenlijke verligting, welke daarbij tevens aan landbouw en handel verzekerd is. Alle zwarigheden, ten aanzien van de invordering der personele belasting en van de accijnsen, zijn, ten gevolge der ondervinding, nagenoeg verdwenen. Zij waren, bij de invoering van een nieuw stelsel, onvermijdelijk, doch het wegnemen derzelve is steeds het voorwerp Mijner ernstigste zorg geweest. Het is met die bedoeling dat ik, na geraadpleegd te hebben de Staten der provincien, en gebruik makende van de magt mij bij de wet gegeven, den uitkoop van den accijns op het gemaal meer algemeen heb ingevoerd; de wijze, waarop deze beschikking is ontvangen, geeft grond om te vooronderstellen, dat zij in alle opzigten aan Mijn oogmerk zal voldoen.

Het is mij aangenaam aan U Edel Mogenden geen minder voordeelig verslag te geven van den staat van 's Rijks geldmiddelen. Niettegenstaande de buitengewone uitgaven, welke een noodwendig gevolg zijn van de ramp, die ons in den aanvang van dit jaar getroffen heeft, zal het bedrag der begrooting, die eerstdaags aan uwe vergadering zal worden voorgelegd, Mij in staat stellen, aan de lasten mijner beminde onderdanen op nieuw eenige verligting toe te brengen.

De verrigtingen van het Amortisatie-Sijndikaat zullen het tevens mogelijk maken, met eenige ruimte de aflossing en vernietiging der schuld te bevorderen.

Het Nederlandsche muntstelsel wordt regelmatig ingevoerd. De inwisseling en het buiten omloop brengen van de Fransche specien, zijn krachtens de jongste wetsbepalingen, tot stand gebragt, zonder op eenig punt grond tot wezenlijke klagten te geven. Met de vervaardiging van nieuwe muntspecien wordt gestadig voortgegaan, en tot meerder gemak voor de dagelijksche handelingen, stel ik mij op veler verlangen, voor aan U Edel Mogenden het ontwerp voor te dragen, om het getal onzer gouden munten, met nog één stuk te vermeerderen.

De ijverige werkzaamheden der Staats-Commissie, tot redactie der nationale wetgeving, zullen mij gelegenheid geven aan uwe vergadering wederom belangrijke gedeelten dier wetgeving aan te bieden.

Nog eenige andere onderwerpen zullen de aandacht van U Edel Mogenden in deze zitting bezig houden. Ik opene dezelve met het gegrond vooruitzigt, dat zij, niet minder dan de vorigen, tot 's Lands welzijn strekken zal. Ik ondervinde met een levendig genoegen, hoe alle onze landgenooten zich, meer en meer, met hartelijke liefde en vertrouwen, scharen om den Nederlandschen Troon; Aldus ondersteund, Edel Mogende Heeren, kunnen onze vereenigde pogingen, onder den Goddelijken bijstand, en het blijvend genot van den zegen des vredes, niet falen in de bevordering van het heil van het dierbaar Vaderland.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN, *den 28sten september.*

Donderdag heeft de kabinetsraad beslist, dat het Parlement dit jaar niet zal ontbonden worden. Men verzekert, dat omtrent dit belangrijk besluit zeer weinig verschil in gevoelens bij den raad bestaan heeft. Vrijdag ochtend is lord *Liverpool* naar Windsor vertrokken, om het besluit van den kabinetsraad aan Zijne Majesteit voorteleggen, welke het met zijne goedkeuring bekrachtigd heeft.

—Gisteren heeft men hier, met brieven van Buenos-Aijres van den 20sten juli, de tijding ontvangen, dat de oorlog tusschen Brazilien en die Republiek uitgebarsten is in de oostelijke Banda van Rio de la Plata en dat de provincie van Chiquitos, in Opper-Peru, door de Brazilianen is bezet.

den 1sten october.

Volgens de laatste berigten van Lima, over Buenos-Aijres ontvangen, heeft het Gouvernement den invoer in Peru verboden van alle spaansche producten of manufacturen. Alle goederen van dien aard, welke na den 17 Augustus mogten ingevoerd worden, zullen niet alleen verbeurd verklaard worden, maar ook alle de schepen, die zoodanige artikelen aan boord hebben.

FRANKRIJK.

PARYS, *den 30sten september.*

Het stoffelijk overschot der keizerin *Josephine*, hetwelk in een grafkelder der kerk van Ruel rustte, is dezer dagen met zeer veel staatsie naar het gedenkteeken overgebragt, dat hare kinderen ter harer nagedachtenis hebben doen oprigten. De regering der plaats en vele lieden van aanzien, waaronder de generaal *Gourgaud* en andere officieren der oude armee, woonden deze plegtigheid bij.

—Er loopt een gerucht, dat binnen kort de Staatsraad bijeen komen zal om over de zaken van Spanje en Zuid-Amerika te beraadslagen, en dat, behalve de Koning en de Dauphin, ook de hertog van Orléans die vergadering zal bijwonen.

—Te Havre is de *Junon* van Port-au-Prince aangekomen met eene rijke lading, die

tot waarborg dienen moet voor de leening welke het gouvernement van Haiti hier wil aangaan.

Met de laatste brieven van Port-au-Prince (*Haiti*) verneemt men, dat in het noordelijk gedeelte van het eiland misnoegen ontstaan is over de schikking met Frankrijk aangegaan en er eene zamenzwering is ontdekt, waaraan eenige officieren der oude armee van *Christophe* deel genomen hadden, welke gearresteerd zijn. De rust was er den 13 Augustus geheel hersteld en verscheiden opper-officieren werden voor eene militaire commissie gebragt.

De president *Boyer* heeft veertig duizend Negers, die in soldij der Republiek stonden, afgedankt en hen aangespoord, om zich op den akkerbouw toeteleggen.

SPANJE.

MADRID, *den 15den September.*

Er ziet hier een zeer belangrijk koninklijk besluit het licht, waarin gezegd wordt, dat het toenemend verval van het fortuin van Zijner Majesteits onderdanen het onvermijdelijk gevolg is der burgertwisten en dat, daar het den Koning niet mogelijk is de reeds geleden verliezen te herstellen, hij ten minste verlangt, om de lasten van den Staat zoodanig te doen verdeelen, dat zij in evenredigheid zijn met de fortuinen der ingezetenen; weshalve Zijne Majesteit goedgevonden heeft eene kommissie aantestellen, die door den generaal *Castannos* zal worden voorgezeten en bestaan zal uit de staatsraden *Rivas* en *Cuadra*; de aartsbisschoppen van Mexico en van Saragossa; den bisschop van Palencia; den pater *Cirile d'Almeida*, generaal der Franciscanen; den graaf *de Quaqui*; den generaal marquis *de la Reunion* en *Pillon*; de raadsheeren in verscheiden koninklijke hoven *Marin*, *Evia-Norigu*, *Vallarino* en *Parga*, de intendant der armee *Elola*, den controleur-generaal *Pinilla*, de koopieden *Gargolla*, van Kadix, en *Caballero*, van Madrid, en den intendant der marine *Perales* tot secretaris. Deze kommissie zal den naam dragen van consultative junta van het Gouvernement, regtstreeks en uitsluitend afhankelijk zijn van den raad der ministers en onderzoek doen naar den tegenwoordigen staat van alle takken van bestuur en hulpbronnen van den Staat; ook zal zij belast zijn met den vorigen rijkdom van Spanje te vergelijken met den tegenwoordigen, en volgens die vergelijking de subsidiën bepalen, die het Gouvernement kan heffen zonder de belastingschuldigen te bezwaren; zij zal tevens oordeelen over de som, die jaarlijks noodig is om de waardigheid van den troon te handhaven, behoorlijk te voorzien in het onderhoud van den Koning en de koninklijke familie en te waken voor de veiligheid van het grondgebied en voor de land-en zeemagt van den Staat. Zij zal ook het te kort der ontvangsten, in betrekking tot de uitgaven vaststellen en de middelen opgeven om dat te bestrijden; nog zal zij haar gevoelen uitbrengen over de vermindering, hervorming, wijziging of afschaffing van belastingen en regten, die thans bestaan, en onderzoeken, of de wetten op dit stuk, overeenkomstig zijn met de tijdsomstandigheden, plaatsen en personen; voorts zal zij hare gedachten zeggen over de negotiatien tot geldleeningen of algemeene ondernemingen, over het budget van elken minister, over de vermeerdering of afschaffing van ambten, bezuinigingen, pensioenen of inhoudingen van soldij, en eindelijk over alles, wat tot de bezuiniging en wetgeving van het hoog bestuur betrekkelijk is.

Dit decreet schijnt eenen zeer aangenamen indruk op het publiek te hebben gemaakt; ook vindt de keus van deze Junta veel bijval.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 27sten september.*

Hunne Keizerlijke en Koninklijke Majesteiten de keizer en keizerin van Oostenrijk hebben den 17den dezer maand eenen buitengewoon plegtigen intogt in Presburg gehouden. Niets evenaarde de pracht en het luisterrijke van den stoet, die den Keizer en Keizerin omgaf. De aartsbisschoppen en bisschoppen openden den trein en werden door de overige magnaten, te midden van welke zich Zijne Keizerlijke Hoogheid de Palatijn bevond, gevolgd. De magnaten droegen allen half-oostersche gala-kleeding en schitterden van, de menigte edelgesteenten en parelen, waarmede dere bezet was; vooral munten hier in de graaf *Orczy* en *Anton Bathiany* uit. Achter de magnaten kwam een open wagen, in welke de Keizer en Keizerin in hongaarsche kleeding zaten, naast en rondom den wagen reden de Bisschop met het apostolische kruis, de commandant-generaal van Hongarijen, aartshertog *Ferdinand d'Este*, de prins *Nicolaas Esterhazij*, in zijn met diamanten overdekt uniform, en andere hooge personaadjen. Verder bestond de trein uit de lijftrawanten, andere militairen en uit talrijke bedienden der magnaten, die de rijk met zilver versierde wagens van hunne heeren vooruit gingen; zoo werd onder anderen de wagen van prins *Esterhazy* door niet minder dan 56 prachtig uitgedoschte bedienden van zijn huis vergezeld. Het volk was opgetogen van vreugde en juichte Hunne Majesteiten onophoudelijk toe. Des avonds was geheel Presburg verlicht.

Den volgenden dag vergaderden de magnaten en standen van Hongarijen in het paleis van den Primaat, waar Zijne Majesteit de Keizer en Koning, na eene plegtige godsdienstoefening in de hofkapel bijgewoond te hebben, aankwam, voorafgegaan door den Bisschop met het apostolische kruis, den hongaarschen koninklijken Opperstalmeester met het ontbloote zwaard en vergezeld van de voornaamste rijksbaronnen. Zijne Majesteit besteeg den troon en de hofkanselier, prins van Koharij, opende de standen en gaf hun kennis van het oogmerk van het beleggen van dezen landdag. Vervolgens gaf Zijne Majesteit aan den vorst Primaat de verzegelde voorstellen voor de standen over en hield bij die gelegenheid de volgende aanspraak:

„ Tot mijne hoogste vreugde is het hartelijk verlangde oogenblik daar, waarop ik u, trouwe Standen van mijn veel geliefd Hongarijen, om mijnen troon kan verzamelen, ten einde met u te beraadslagen over datgene, hetwelk het krachtdadigst kan medewerken tot het heil des vaderlands, en een trouw en mij dierbaar volk, door de plegtige krooning der Koningin, mijne beminde gemalin, als met eenen nieuwen band, nog naauwer aan mijn hart te verbinden.

„ Sedert wij de laatste maal hier te zamen waren, hebben gewigtige gebeurtenissen plaats gehad. De bloedigste oorlogen moesten gevoerd worden, om Europa eindelijk het genot te verschaffen van den zoo lang te vergeefsch gewenschten vrede. Gedurende den ganschen tijd van dien strijd, heb ik voor mij zelven niets te zwaar geoordeeld, geene zorgen, geene pogingen vermeden, die ik voor gepast hield, om de regten van mijn rijk te verdedigen, en om het aanzien van de monarchie, van mijne voorvaderen geërfd, benevens de waardigheid der Kroon, die ik draag, mijnen opvolgers onbevlekt nateaten.

„ En mijne eerlijke pogingen bleven niet vruchteloos, maar werden door den gelukkigsten triomf en door het gewenschte eindigen der rampen van den oorlog bekroond. Openlijk beken ik, dat dit bovenal aan God, den Bestuurder van alle lotgevallen, dan aan de liefde en trouw mijner volken, aan de onverschrokkene volharding der verbonden Monarchen, aan de dapperheid mijner legers en eindelijk aan de opofferingen, welke mijne onderdanen zoo standvastig, tot onverwelkbaren roem van hunnen naam, gedaan hebben, moet toegeschreven worden.

„ Welk deel Hongarijen hieraan genomen heeft, met welken ijver het zijne trouw, zijne verknochtheid en de aangeboren grootmoedigheid, steeds als een steun van den troon en als een erfdeel der voorouderen erkend, bewezen heeft, verkondigen daden, welke in mijn hart tot dankbare herinnering onuitwischbaar gegrifd zijn.

„ Alleen, terwijl door den gelukkigen uitslag der wapenen de monarchie staande gehouden en de mogelijkheid verkregen werd, om de landen, van de kroon van Hongarijen losgerukt, weder in het Koningrijk inteiijven, hebben de volkeren, aan mijnen schepter onderworpen, daar en boven eene andere zegepraal behaald, die voor hen en hunne nakomelingschap de weldadigste en heilzaamste vruchten zal dragen. Zij hebben namelijk, en met hen, mijne Hongaren, dien verderfelijken geest wijd van zich gestooten, welke verscheiden landen van Europa in het uiterst gevaar gestort heeft; wel overtuigd, dat de hoop, gegrond op de wijsheid des Almagtigen, de onverbrekelijke trouw aan den Landsheer, door wederzijdsch vertrouwen bevestigd, en het vroom inachtnemen van oudvaderlijke instellingen, welke door ouderdom en ervaring van vele eeuwen geheiligd zijn, hun waar geluk en een, onder alle omstandigheden en in alle tijden, onwrikbaar bolwerk uitmaken.

„ Dat de geldmiddelen van den Staat bij de afwisseling van de gebeurtenissen der vorige jaren groote en menigvuldige offers hebben moeten brengen, is elk bekend. Maar een rijp overdacht, met standvastigheid ingevoerd en met onvermoeiden ijver doorgezet stelsel heeft het staatscrediet van den grond af op nieuw opgebeurd en bevestigd, en ook verscheiden wonden reeds geheeld. Het heelen der overigen en zoo het duurzame welzijn van Hongarijen op vaste gronden te stellen, blijft alleen aan eene verstandige wetgeving voorbehouden.

„ Ik vraag van u niets, dan ijver voor uw eigene welvaart; maar van uwe wijsheid, Vaderen des Lands, verwacht ik, dat gij de beste middelen tot bereiking daarvan zult voorstellen, welke noch de gewenschte werking zullen missen, noch de innigste tevredenheid van mij, uwen Koning, wanneer gij verder, alleen van ijver voor het algemeene best bezield, uwe pogingen met de mijne vereenigt, om de duurzame welvaart des vaderlands te bevorderen, en zoo het dankbaar aandenken der nakomelingschap te verdienen.

„ De zekere hoop op een blijvenden vrede komt deze heilzame beraadslagingen zeer te stade; daarbij bestaat nog eene andere reden, om die thans werkstellig te maken. Mijne jaren klimmen, en de jaren der sterveling en liggen in de hand des Heeren. Hartelijk verlang ik nog de vreugde te beleven en te genieten, van uwe welvaart, door wijze wetten en verordeningen vermeerderd, en door diezelfde wetten ook het bestaan van het Koningrijk, steeds meer en meer bevestigd, zoo wel aan mijne Opvolgers, als aan de Hongarijen zelven, mijne veelgeliefde kinderen, getroost te kunnen nalaten.

„ Voor het overige zullen de trouwe Standen uit de genadige voorstellen, die ik u hierbij overrijk, zien, dat mijne vaderlijke oogmerken enkel en alleen tot het voordeel van den Staat en tot het best van alle inwoners van mijn koningrijk Hongarijen strekken; en ik verzeker u mijne keizerlijke koninklijke genade en genegenheid."

den 30sten september.

Het Weener half-officieel dagblad geeft omtrent den stand der zaken in Morea eenige berigten, voor wier echtheid het instaat en die hoofdzakelijk hierop nederkomen, dat sedert zeer langen tijd de opstand in Griekenland, de eilanden en Missolunghi uitgezonderd, door de wapenen van *Ibrahim*-pacha op het punt van Napoli-di-Romanie teruggedrongen is, en die zetel van de grieksche regering door partijgeest sterk geslingerd wordt. De afgevaardigden der verscheiden genootschappen van Griekenvrienden, die dagelijks meer en meer zich als diplomatieke agenten beginnen te vertoonen, en naar gelang de omstandigheden wilden doen begrijpen, dat de Gouvernementen der landen, waarin hunne genootschappen gevestigd zijn, niet geheel vreemd zijn aan hunne zendingen, vermeerderden door dit gedrag zeer spoedig de inwendige verdeeldheid onder de Grieken. Zoo wierven de generaal *Roche* en de kolonel *Fabvier* voor Frankrijk en de afgevaardigden der engelsche genootschappen voor Engeland. De eersten poogden de kroon van Griekenland aan den hertog van Orleans te doen opdragen en eenige der anderen wilden die aan den hertog van Sussex aangeboden zien; terwijl de afgevaardigde van het noord-amerikaansche comité, de heer *William Townshend Washington*, zich bij de partij der republikeinsgezinden voegde. In dezen strijd moest natuurlijk de stem van Engeland de overhand hebben, om dat van daar door de leeningen aanzienlijke sommen geld waren overgemaakt en de hulp of ondersteuning van den zeekant voor Engeland het gemakkelijkste was.

Den 19den wierpen twee engelsche fregatten het anker op de reede van Napoli waar reeds drie engelsche oorlogschepen, een fregat, eene korvet en eene brik zich bevonden, en dien avond kwam er ook een Engelsch koopvaardijschip, *de Paketboot van Londen* genaamd, aan met eene nieuwe geldleening van 50,000 pond sterling aan boord.

Den 20sten arriveerde kapitein *Hamilton* met de *Cambrian* voor Napoli, hebbende hij den vorigen dag in Spezzia doorgebragt. Dienzelfden dag hield de grieksche regering eene buitengewone vergadering, waarin *Mavrocordato*, die daags te voren van Hijdra terug gekeerd was, na den wanhopenden staat van Griekenland, het vruchteloze van allen wederstand, het uiteenloopen der krijgsmagt en het dringend geldgebrek geschilderd te hebben, voorgeslagen had, dat de natie, dewijl haar geene andere redding overbleef, zich aan eene europesche mogendheid zoude onderwerpen, en Engeland, als de magtigste ter zee en rijkste in geldmiddelen, daartoe voorgesteld had.

Den 24sten, des ochtends vroeg, vervoegden zich *Mavrocordato*, *Colletti*, *Teicussi*, en *Sciliotake* aan boord van de *Cambrian*, en sloegen den kapitein *Hamilton* dit verlangen, in naam der grieksche natie, voor. Doch welk antwoord zij hierop ontvingen, weet men met geene genoegzame zekerheid. Van het engelsch eskader teruggekomen, gingen die afgevaardigden, onder een groot volks-tumult, naar het regeringshuis en openden er terstond een register, om daarop de stemmen ten voordeele der Engelschen te ontvangen. Tot dergelijke teekening was reeds den 20sten te Hijdra besloten, waar de Primaten het volk tot dit einde opgeroepen hadden. Den 23sten bragt *Basili Buduri* de tijding van het gebeurde te Napoli naar Hijdra. De Primaten riepen er het volk in het groote klooster bijeen, waar *Conduriotti* de vergadering van den waren toedragt der militaire verrigtingen in den Peloponnesus kennis gaf en verklaarde dat alle tot dien tijd verspreide geruchten van overwinningen slechts uitgestrooid waren om het volk moed in teboezemen, dat de troepen van *Colocotroni* geheel verstrooid waren en *Ibrahim*-pacha van Tripolitza zich vrijelijk naar alle rigtingen konde begeven. Hij raadde verder aan, dat Hijdra het voorbeeld van Spezzia zoude volgen en zich vereenigen met de maatregelen, te Napoli genomen. Dit voorstel deed eene hevige beweging ter vergadering ontstaan, en velen riepen, dat zij wel wisten, dat men reeds langen tijd het plan had gevormd, om Griekenland aan Engeland te verkoopen; doch tot welk besluit deze vergadering gekomen is, wist men nog niet, en zal men eerst uit nadere berigten moeten vernemen.

Behalve het protest, dat de heer *Townshend Washington* gelijktijdig met de fransche generaal *Roche* aan het grieksch gouvernement ingezonden heeft, heeft eerstgenoemde nog een brief aan het Uitvoerend Bewind geschreven, waarin hij de redenen, die hem tot het opmaken van dat protest bewogen hebben, breeder ontwikkelt en aan het Uitvoerend Bewind het regt betwist, om Griekenland aan de heerschappij eener uitheemsche magt te onderwerpen.

GENOOTSCHAP VAN WATERLOO TE BATAVIA.

In de vergadering van den Raad van Bestuur van het Genootschap van Waterloo, gehouden op den 20sten maart 1826, onder voorzitterschap van Zijne Excellentie den Burggraaf *Du Bus de Gisignies*, zijn tot werkende leden van het Genootschap benoemd geworden de volgende heeren, te weten:

P. van de Poel, resident van Tagal.
K. H. A. Dumourier de Nijs, koopman te Batavia.
A. A. de Nijs, koopman te Batavia.
J. B. de Nijs, koopman te Batavia.
G. A. van Velsen, kapitein luitenant ter Zee en Havenmeester te Grissée.
W. Schlosser, 2de luitenant kwartiermeester te Batavia.
A. Stiltjes, 2de luitenant te Batavia.
O. M. Holmberg de Beckfeld, resident te Pekalongang.
W. Boers, secretaris bij den resident van Pekalongang.
C. Vos, oud resident van Pekalongang te Passaroean.
M. Halewijn, lid in den Raad van Justitie te Soerabaija.
J. C. Halewijn, boekhouder bij den constructie winkel te Soerabaija.
J. H. B. Thilo, onder Inspecteur bij de militaire administratie te Batavia.
S. Gordon, adjunct inspecteur bij de militaire administratie te Batavia.
P. Oosthout, adjunct inspecteur bij de militaire administratie te Batavia.
T. Schultze, adjunct inspecteur bij de militaire administratie te Batavia.
J. de Kolff, adjunct inspecteur bij de militaire administratie te Batavia.
C. F. Kleij, adjunct inspecteur der militaire administratie te Batavia.
C. W. van der Ham, 2de luitenant kwartiermeester te Batavia.
J. J. Corner, 2de luitenant boekhouder bij de hoofd administratie van het leger.
M. Rudolph, landeigenaar te Batavia.
F. Magnus, 2de luitenant kwartiermeester.
H. J. van Eusom, 2de luitenant kwartiermeester.
J. D. van der Velden, kapitein kommandant der Z. en O. kust van Borneo.
E. Meeuwsen, chirurgijn majoor te Banjermassing.
Ch. Benoit, kommies te Banjermassing.
C. F. Pahud, adjunct ontvanger der in en uitgaande regten te Padang.
T. J. Timmermans, adjunct inspecteur bij de militaire administratie te Soerabaija.
... *d'Anethan*, geattacheerd aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, te Batavia.
C. A. Baron de Salis, 1ste luitenant te Tagal.
F. Huffenreuter, president van het kollegie van boedelmeesteren te Batavia.
J. G. Wolfarth, lid van het kollegie van boedelmeesteren te Batavia.
K. Heijnis, notaris te Batavia.
H. Stolte, waarn. hoofd kommies bij het 1ste dep. der Hoofd-Directie van Financien.
... *du Bus*, geattacheerd aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, te Batavia.
... *de Jager*, geattacheerd aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, te Batavia.
... *Beurlin*, gepensioneerd kolonel te Soerabaija.
A. Morel de Tangrij, ritmeester der huzaren te Batavia.
Mr. *W. Popkens*, oud raad in het hoog geregtshof.

Op last van den Raad van Bestuur van het Genootschap van Waterloo te Batavia.
De Secretaris,
VAN DER VINNE.

Scheepsberigten.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

Maart 23—Amerik. schip *Braganza*, N. Sallwin, van New-York den 17den november 1825, naar Batavia, passagier: de heer A. Kiusing.

Doorgezeild.

Maart 22—schip *Elizabeth*, C. Pakes, van Batavia den 20sten maart, naar Amsterdam, passagiers: mevr. van Kervel en kind, mejufvrouw Rieftenauwer.

Maart 26—Eng. schip *Sir Godfrey Webster*, S. Romoldson, van New-South-Wales den 11den februari, naar Sinkapoer.

BATAVIA.

Aangekomen.

Maart 21—Zr. Ms. korvet *Triton*, kapt.-luitenant W. A. van Duren, van Texel den 13den november 1825, passagiers: kapt.-luitenant ter zee en haven en equipagiemeester te Batavia, A. Dekker, en de heeren J. P. Eilbracht en W. de Val.—schip *Bantiar*, S. F. Livenston, van Grissee den 26sten februari, passagier: de heer J. Davidson.

Maart 24—schip *Merie Osman*, Sarief Kasiem Bin Alie Bargaba, van Palembang den 10den maart, passagier: de heer Nettekoven.

Maart 25—Eng. brik *Alfred*, A. Comarmond, van Mauritius den 8sten februari.—dito brik *Meridian*, W. Syme, van Sinkapoer den 23sten september 1825, passagier: de heer Hunt.—schip *De Onderneming*, H. M. Leitz, van Texel den 30sten november 1825, met Zr. Ms. troepen, passagiers: de heer H. Beth en familie, de heeren Schulleij, van der Leeuw, Battij en Moliere.

Maart 26—schip *Buitenzorg*, S. d'Allens, van Samarang den 22sten maart, passagier: de heer Von Lutzouw.

Vertrokken.

Maart 22—Zr. Ms. korvet *Arend*, kapt.-luitenant J. P. Machielzen, koersstellende om de noord.—Amerik. schip *Franklin*, J. R. Tillinghast, naar Padang.

Maart 25—Eng. brik *Fley*, hennaamd *A. R. C.* S. Smart, naar Soerabaija, passagier: de heer P. Boze.—Zr. Ms. pinische *No.* 3, Banjar, naar Banka.

Maart 26—stoom-vaartuig *Van der Capellen*, P. M. Stavers, hebbende aan boord Zijne Excellentie den luitenant Gouverneur, waarnemend Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, H. M. de Kock, en deszelfs gevolg, naar Samarang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *Melampus*, *De Javaan*; korvetten *Komeet*, *Triton*; schepen Marij en Hillegonda, Cornelia Henrica, Baron van der Capellen, Carolina en Jacoba, Waterloo, De Jorina, Bantjar, Merie Osman, Buitenzorg, De Onderneming; brik L'Anaing; schoener Tartar.—Eng. brikken Lexmij, Odieste, Aurij, Alfred; bark Fortitudo.—Amerik. schepen Telegraph, Florida.—Johoorsche brik Riouw.—Chinesche jonk Hokgoan.

SAMARANG.

Aangekomen.

Maart 19—schoener *Colonial Trader*, W. Morling, van Tagal.—brik *Louiza de Kock*, H. Hooper, van Batavia en Pakkles.—schip *Buitenzorg*, S. d'Allens, van Batavia.—Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Minerva*, C. Stricker, van dito, met Zr. Ms. troepen.

Maart 20—Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Johanna Wilhelmina*, F. J. Hauer, van Batavia, met Zr. Ms. troepen, passagier: de heer Biesheuvel Schiffer.—Arab. schip *Alabab Alkarim*, Sech Achmat Bin Aboe Bakar Rourgie, van Batavia, Cheribon en Pekalongang.

Maart 24—Maleische schoener *Cheribon*, Intje Landoed, van Cheribon.—schoener *Swift*, T. S. Perrij, van Soerabaija, passagier: de heer H. Summers.

Vertrokken.

Maart 17—brik *Wesp*, MacKenzie, naar Soerabaija, Menado en Ternate.

Maart 20—schip *Minerva*, C. Stricker, naar Banda, met Zr. Ms. troepen.—brik *Clementina*, W. Borgen, naar Batavia, met Zr. Ms. troepen, passagier: de heer C. Marchall.—brik *Helena*, Kodjo, naar Grissee en Soerabaija.—kruisprauwen *Trenganoe No.* 14 en 15, Mochamat Yazien en Abdulla, naar een kruistogt om de oost.

Maart 22—schip *Johanna Wilhelmina*, F. J. Hauer, naar Soerabaija en Amboina, met Zr. Ms. troepen.—schip *Buitenzorg*, S. d'Allens, naar Batavia.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Bellona*; kora kora *No.* 16; schepen Malakka, Nieuw Cato; brikken Susanna Barbera, Carolina, Dorothea, Windrosse, Louiza de Kock; schoeners Dina Alida, Colonial Trader, Swift.—Arab. schip Alabab Alkarim; brikken Fatalkair, Fatul Ghaijer; schoener Fathool Mobin; sloep Cheribon.—Sumanapsche brik Lemboe Sarie.—Maleische brikken Gollek, Srie Tanjoong; schoener Cheribon.—Javaansche schepen Pamalang, Partimag.—Chinesche brikken Hobien, I-Ap Thaij, Soengien, Indramaijoe, Tjiengsoen, Kingliong, Passekau; jonk Taij SjunPeekan.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Maart 19—schoener *Fonghin*, Lee Hanko, van Samarang den 28sten februari.

Maart 22—schoener *Ada*, J. H. Meijer, van Amboina den 19den december.—brik *Joana*, J. Ternatus, van Banjermassing den 26sten februari, Passagier: de heer W. S. Muller.—brik *Johanna Maria*, A. G. de Kater, van Samarang den 15den maart, passagiers: luitenant De Bruin, adelborst Ruinborst en marinier Rondhust

Vertrokken.

Maart 18—brik *Tomeme*, Anakoda Tawak, naar Balij.

Maart 19—Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Lajn*, G. Ingram, naar Amboina.—Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Jadel Kariem*, J. Worthington, naar Banda.

Maart 20—schip *Star*, A. Riggs, naar Grissee en Samarang.

Maart 22—schip *Oeij Sinjo*, Sariep Asin Ankautie, naar Samarang, Pekalongang en Batavia, passagier: de heer J. A. Zeijdel.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregatten *Dageraad*, *Maria Reigersbergen*; korvet *Zwaluw*; schoener *Zeemeeuw*; schepen Marzock, Boeroong; brikken Sheva Philotax, Batavia, Kampar, Joana, Johanna Maria; schoeners De Hoop, Vonghien, Ada.

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.